

Το Μικρό Θέατρο παρουσιάζει το έργο της Ένσλερ «Αναγκαίοι στόχοι»

Η γεωγραφία της οδύνης

Κριτική ΖΩΗ ΒΕΡΒΕΡΟΠΟΥΛΟΥ

Mπορεί να είναι τυχαία. Μπορεί και να 'ναι -το πιθανότερο- λύση επιβεβλημένη, λόγω δεδομένης οικοδομικής κατασκευής. Μπορεί όμως να είναι επιλογή συνειδητή, άγγελμα και σημείο, που αντανακλά συγκεκριμένη καλλιτεχνική θέση και οπτική, και έτσι προτιμούμε να την εκλάβουμε. Ο λόγος για τη χωροταξική διεύθετηση του υπόγειου "Μικρού Θεάτρου", που συζευγγίνει σε πεδίο ενιαίο, με τα μεταξύ τους όρια ρευστά, φουαγέ, ταμείο, ένα μικρό μπαρ, σκηνή και πλατεία. Ο θεατρικός και ο κοινωνικός χώρος συμφύρονται, καταθέτοντας μια πρώτη τοπολογική ένδειξη για το γενικότερο προσανατολισμό του θέάτρου. Πραγματικά οδεύοντας προς τον τέταρτο χρόνο λειτουργίας του, με περίπου ένα έργο κατ' έτος και υπό την καλλιτεχνική διεύθυνση της Έβης Δημητροπούλου, το "Μικρό Θέατρο" έχει ήδη διαμορφώσει το σύμμα τους σύγχρονα θέματα, κοινωνικοπολιτικός προβληματισμός, σκηνή και πραγματικότητα σε σχέση αμφίδρομη και καταλυτική.

Ένα γυναικείο κείμενο

Η φετινή παραγωγή του θεάτρου, το έργο "Αναγκαίοι στόχοι" της Αμερικανίδας ακτιβίστρια; Ιβ Ένσλερ, το οποίο αρχικά παρουσιάστηκε στο πλαίσιο των μ' Δημητρίων, αναφέρεται στην πολύπικη σχέση που αναπτύσσεται ανάμεσα σε πέντε γυναίκες πρόσφυγες, σημαδεμένες από την εμπειρία του πολέμου (Βοσνία) και στις δύο Αμερικανίδες ψυχο-

Σε ένα λακωνικό σκηνικό επτά γυναίκες θητοποιοί αναμετρώνται αδιάκοπα με το κείμενο.

λόγους που, με την επαγγελματική τους ιδιότητα, επιχειρούν να τις βοηθήσουν να αντιμετωπίσουν τις τραγικές μνήμες τους και να ξαναρχίσουν τη ζωή τους. Η αρχική επιψυλακτικότητα και αντιπαλότητα ανάμεσα στους δύο δομούς, τον εφουσύχασμένο δυτικό και τον ταραγμένο βαλκανικό, θα μετατραπεί σταδιακά σε μια θεραπευτική συνύπαρξη αυτογνωσίας και ανάκαμψης για όλες τους (ή σκεδόν όλες τους), μέσα από μια επώδυνη διαδικασία ανατομίας ομολογημένων και ανομολογητων τραυμάτων.

Συστεγάζοντας στη γραφί της (μετάφραση Αθηνάς Παραπονάρη) το διάλογο με την αφηγητη-μαρτυρία και το θέατρο με την ψυχανάλυση και τη δημοσιογραφία, η Ένσλερ οριοθετεί ένα είδος, σύνθετο και μεταιχμιακό (παρόμοιες τακτικές έχουν βέβαια χρησιμοποιηθεί και παλαιότερα), κάτι ανάμεσα σε τέχνη, κοινωνική παρέμβαση και ντοκουμέντο. Στην ουσία, η συγγραφέας χρησιμοποιεί τη σκηνική φόρμα ως δραστικό επικοινωνιακό δί-

αύλο, για να μιλήσει για τις γυναίκες και τη διαχρονική βία που αυτές υφίστανται, για τις συνέπειες του πολέμου πάνω τους, για την ανείπωτη συντριβή τους αλλά και για την έμφυτη ανθρωπιά, την αλληλεγγύη, τις αντοχές τους στις κρίσιμες ώρες.

Με απλότητα και μέτρο

Η Έβη Δημητροπούλου προσεγγίζει το στρατευμένο στα γυναικεία ζητήματα κείμενο με απλότητα και εντιμότητα, κερματίζοντας τη ροή του και μεγιστοποιώντας με πίσυχα μέσα την πυκνότητα και την αποτελεσματικότητά του. Το γεγονός ότι ολοφάνερα το νοιάζεται και το πιστεύει τίποτε δεν αφαιρεί από τη σκηνοθετική υνφαλιότητά της, αντίθετα, της επιτρέπει να μετέχει και ταυτόχρονα να αποστασιοποιείται όταν χρειάζεται από τα δρώμενα, διαφυλάσσοντας έτσι τις ισορροπίες στους δραματικούς τόνους. Με αίσθηση του μέτρου και δίκως να κραυγάζει ανώφελα το ήδη ισχυρό μήνυμα του έργου, διαγράφει φιγούρες απτές και

ωστόσο ονειρικές, απόμακρες και μαζί οδυνηρά οικείες. Επιπλέον, χρησιμοποιώντας ουστηματικά την προσκόνια περιοχή και μια μορφή θεατρικού gros plan, η Δημητροπούλου χαράζει ευδιάκριτα τα διαφορετικά επίπεδα του λόγου και συγχρόνως υφαίνει ένα πικνό εκφραστικό δίκτυο σωμάτων (κινησιολογία, Κώστας Γεράρδος) και βλεμμάτων.

Περί υπόκρισης

Πάνω στο λακωνικό σκηνικό της Αλεξάνδρας Μπουσουλέγκα και της Ράνιας Υφαντίδου που πλαισίωνται σεμνά το λόγο και με τη μουσική υποστήριξη του Ευριπίδη Γεωργανόπουλου, επτά γυναίκες θητοποιοί αναμετρώνται αδιάκοπα με το κείμενο. Εξημερώνουν τα πλάσματά τους καθεμιά με τα δικά της μέσα και με διαφορετική ένταση, όλες ωστόσο με ειλικρινή έγνωση και ορατό αυτοέλεγχο. Διακρίτες πρωτικότητες-όψεις της παγκόσμιας γυναικείας μοίρας και ευαισθησίας σκιαγραφούν τη Βάλια Μωραΐτοπουλου (Μελίσσα), τη Άννα Ιωακειμίδου (Τζέτη), τη Αθηνά Αλεξητόπουλου (Νούνα), τη Ελισσάβετ Σταυρίδου (Γελένα) και τη Ήλεκτρα Γωνιάδου (Ζεάντα), έξοχη βαλκανική φυσιογνωμία, βγαλμένη από τα δελτία ειδήσεων και τα ντοκιμαντέρ, τη Μαρία Μωραΐτοπουλου (Άζρα) χάρη στην ενδιματολογική πρόταση του δίδυμου Μπουσουλέγκα-Υφαντίδου, ευγενίς, τέλος, σε όλη την ωριμότητα, τη υποκριτική της Καίτης Χρονοπούλου (Ζλάτα).

Εν ολίγοις, μια παράσταση που όχι μόνο θέτει "αναγκαίους στόχους", αλλά και με σοβαρότητα τους εκπληρώνει.